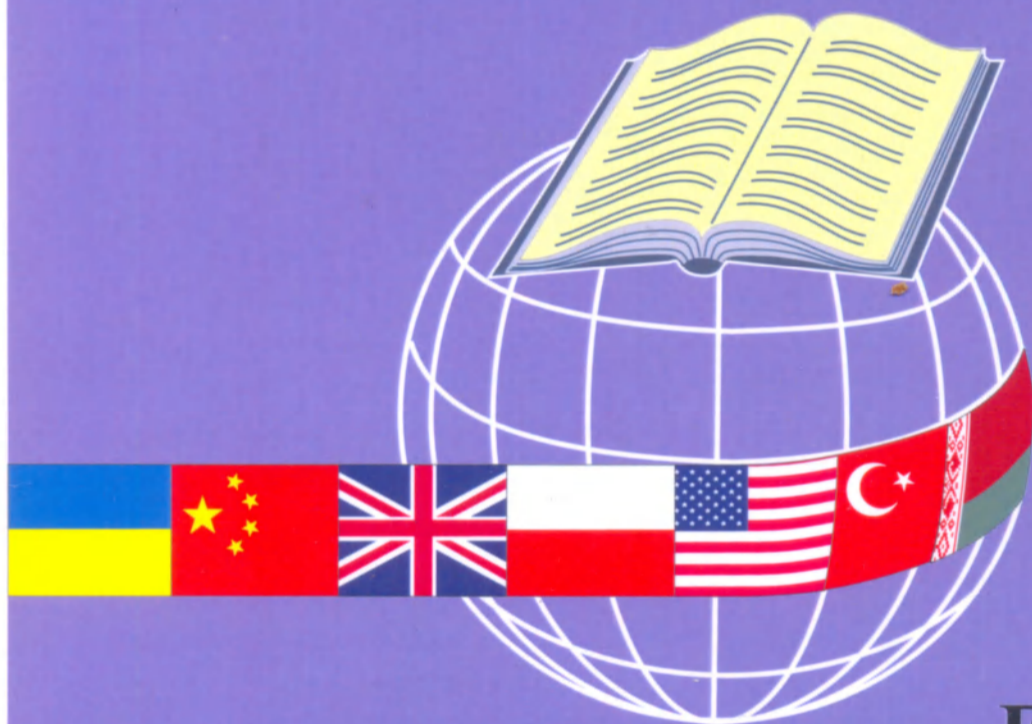

НАУКА І ОСВІТА

SCIENCE AND EDUCATION

Науково-практичний журнал
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені К. Д. УШИНЬСЬКОГО

Education

12'2017/CLXV

З М І С Т

<i>Popova O., Yakovleva O.</i> Initial Education Stage as the Determinant of Future Translators' Further Academic Success.....	5
<i>Fizeshi O.</i> Historical-System Model of the Development of Primary School in Transcarpathia at the Turn of XIX-XXI Centuries.....	15
<i>Holubnycha L., Shatrava S.</i> Using Interactive Whiteboard at English Lessons for Law Students.....	24
<i>Іванчук С.</i> Особливості розуміння основ культури споживання дітьми старшого дошкільного віку.....	31
<i>Zatko J., Kushnir V., Ratsul O.</i> Formation of Moral Behavior in Children by Means of Original Didactic Fairy Tale.....	36
<i>Міхеско О., Кукса П., Ляшної М.</i> Формування культури здоров'я студентської молоді в умовах вищого навчального закладу.....	42
<i>Romaniuk S.</i> Evolution of Organizational Forms of Teaching Ukrainian Language in Western Diaspora.....	53
<i>Сопітник І., Дука Т., Підлішняк І.</i> Діагностика професійної підготовленості студентів до педагогічної діяльності.....	59
<i>Kunikowski S., Pichkur M., Stratan-Artyshkova T.</i> Future Teachers' Psychological Readiness for Inclusive Teaching: Coping-Strategies.....	66
<i>Khomik O., Kovalchuk O., Myshko O.</i> Leadership Qualities as an Effective Attribute of Would be Managers' Culture Forming in Higher Educational Establishments.....	71
<i>Маркова О., Горнініч Т., Височан Л.</i> Розвиток творчих здібностей студентів у процесі навчальної діяльності.....	78
<i>Kizava I., Stasiuk L., Savchenko N.</i> Peculiarities of Implementing Inclusive Education in Ukraine.....	85
<i>Maslov Y.</i> Specificity of Future Socionomy Experts' Sociocultural Competence Formation.....	91
<i>Brzezinska R., Ishchenko L., Kalynovska I.</i> Future Teachers' Axiological Sphere Development for Children's Creativity Formation.....	99
<i>Vasiuk O., Vyhovska S., Brzuze G.</i> Examining Students' Academic Motivation.....	105
<i>Chukhno O.</i> Experimental Work on Teaching Future Teachers Second Foreign Language Pronunciation.....	112
<i>Fedorchenko N., Kalaur I., Liubarets V.</i> Legal Consciousness of Young People as a Prerequisite of Social Environment.....	120
<i>Babina V.</i> Peculiarities of Technical University Students' Legal Culture Formation.....	128
<i>Присяжнюк О.</i> Аналіз організації мовної освіти в університетах Польщі та України.....	135
<i>Borinshtein Ye., Atamaniuk Z., Ortynska N.</i> Education: Dialogical Search and Socio-Cultural Adaptation.....	140
<i>Starovoit L.</i> Psychological Aspects of Primary School Students' Creative Development in the Process of Practical Art Activities.....	146
<i>Горват М., Мочан Т., Кузьма-Качур М.</i> Діагностика готовності студентів до виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів.....	151
<i>Nesterenko V., Bedran R.</i> Educating Preschool Children's Health Culture in Different Age Groups.....	158
<i>Shcherbakova N.</i> Future Teachers Training in the Field of Instructional Dialogue Organization.....	165
<i>Konoshenko N., Konoshenko S.</i> Using Interactive Technologies in Social Care Teachers Training in Terms of Preventive Work with Minor Children.....	171
<i>Karabin O., Romanyshyna O.</i> Future Designers' Information Competency Formation in the Process of Professional Training.....	176
<i>Aleksandrova N., Sluchaina L.</i> Enhancing Phd Students' Academic Writing Skills in The Process of Learning English.....	183
<i>Ковчева Т., Княжева І.</i> Технологія використання дидактичних багатовимірних інструментів у професійній підготовці майбутніх викладачів.....	190
<i>Halitsan O., Foksha O., Baliuk A.</i> Experimental Programme of Future Teachers' Pedagogical Facilitation in Terms of Higher Education.....	196
<i>Падалка О.</i> Зміст фахової підготовки майбутнього вихователя: аксіологічний підхід.....	202
<i>Bilousov O.</i> Employment Opportunities and Useful Skills of Political Science Graduates in the USA.....	207

УДК: 378.14:373.211.24

DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-12-30>**Ольга Іванівна Падалка,**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
(дошкільної та корекційної) імені проф. Т. І. Поніманської,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. С. Бандери, 12, м. Рівне, Україна

ЗМІСТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ: АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

Для вищої школи залишається актуальною проблема як професійного, так і особистісного розвитку студентів. Значущість цілісного вивчення професійно-особистісного розвитку очевидна: без особистості не може бути професіонала, а без професійного самоствердження – самовдосконаленої особистості. Аспект особистісного розвитку, його змістовий компонент за останні роки неодноразово набував дискусійного характеру. Проте, зрозуміло, що без аксіологічного підходу не обійтися у вирішенні проблеми професійно-особистісного розвитку студентів. У контексті нашого дослідження особливий інтерес становить педагогічна аксіологія, до провідних понять якої належать: освітні, педагогічні та виховні цінності. У статті розглянуто пріоритетні педагогічні цінності як один із основних компонентів професійної культури майбутнього вихователя, що є важливою особистісною характеристикою майбутнього вихователя та умовою його плідної майбутньої діяльності у галузі «Дошкільна освіта», а також показником його професійної майстерності. За результатами експериментального дослідження доведено, що реалізація педагогічних умов забезпечила позитивну динаміку сформованості пріоритетних педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Ключові слова: цінності, педагогічні цінності, майбутній вихователь, професійна діяльність, професійно-педагогічна підготовка.

Вступ

Процес професійної підготовки в педагогічному закладі вищої освіти є логічно завершеним ланцюжком взаємопов'язаних і повторюваних видів діяльності, що здійснюються з використанням його ресурсів, результатом якого є дидактично перероблений соціокультурний досвід; особистісний досвід, надбаний студентами педагогічного вищого навчального закладу на основі суб'єкт-суб'єктного спілкування, який проявляється у формі переживання, творчості, саморозвитку [2].

Формування системи цінностей майбутніх вихователів є обов'язковою умовою сучасної системи вищої освіти, вона зумовлена високими вимогами до рівня загальнокультурної, спеціальної та педагогічної підготовки випускників.

Мета статті – проаналізувати особливості та роль ціннісного аспекту у проблемі підготовки фахівців із дошкільної освіти.

Завдання: з'ясувати сутність та уточнити зміст фахової підготовки майбутнього вихователя в аксіологічному розумінні; здійснити аналіз навчальних планів підготовки майбутніх вихователів; визначити педагогічні умови формування пріоритетних педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі професійно-педагогічної підготовки та перевірити їх ефективність.

Методи дослідження

Було використано сукупність діагностичних методів:

- анкетування з метою виявлення знань та ставлення досліджуваних до педагогічних цінностей, 4-й та 5-й субтести тесту Айзенка для виявлення рівня загально-інтелектуального розвитку студентів (когнітивний компонент);

- методику «Ціннісні орієнтації» М. Рокича, засновану на прямому ранжуванні списку цінностей і підкріплену даними методики самооцінки особистості за В. Будассі з модифікованим змістом та анкетування для виявлення професійних мотивів та інтересів студентів (мотиваційний компонент);

- «Тест-опитувальник для визначення рівня особистісної рефлексії» І. Стеценка (рефлексивний компонент).

Експериментальною базою дослідження виступили Рівненський державний гуманітарний університет, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Експериментальним дослідженням було охоплено 348 студенти, яких було розподілено на експериментальну (n=174) та контрольну (n=174) підгрупи. Участь у педагогічному експерименті брали студенти 3, 4 курсів, адже саме в цьому віці виробляється стійкий світогляд, моральні принципи та формуються ціннісні орієнтації. Експеримент проходив у природних умовах, тобто не порушуючи звичної логіки ходу навчального процесу.

Результати теоретичного дослідження

Сучасний етап розвитку українського суспільства актуалізував проблему виховного потенціалу освіти, висуваючи проблеми виховання і самовиховання особистості як пріоритетний напрям духовного оновлення. Забезпечення впровадження в освітній процес цінностей розвитку особистості, створення умов для її самореалізації обґрунтовано в ролі стратегічної мети освітньої діяльності у працях В. Кременя.

Вихователь – це людина, якій довірено найдорожче і найцінніше у світі – дітей. Він повинен мати золоте серце, бути носієм загальнолюдських цінностей, джерелом знань та духовно-морального розвитку своїх вихованців [3].

Розвиток мережі дошкільних навчальних закладів у нашій країні вимагає все більшої кількості спеціалістів у галузі дошкільної освіти. Є потреба у кваліфікованих вихователях, людях великої душі, які люблять дітей, свою професію і пишуться нею.

Зміст фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів регулюється державним та галузевим стандартами освіти. Актуальність оновлення державного стандарту дошкільної освіти визначається соціальною затребуваністю підвищення рівня якості освіти. Дошкільні заклади потребують висококваліфікованих фахівців педагогічної справи. Бакалавр напряму підготовки «Дошкільна освіта» повинен у житті керуватися високоморальними нормами та цінностями, передавати і розповсюджувати своє світобачення.

Державний стандарт дошкільної освіти визначається зміною освітньої орієнтації на особистісну, ціннісну; переорієнтацію з культури корисності на культуру гідності як основу формування в дитини цілісності образу світу. Ключовою фігурою дошкільної освіти має стати дитина з самоцінністю її буття [1].

Розуміючи мобільність як важливу складову професіоналізму педагога, розглядаємо місце педагогічних цінностей на етапі становлення фахівця в процесі навчання у вищому навчальному закладі. Детальне вивчення й аналіз структури варіативного компоненту кваліфікаційної характеристики освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» напряму підготовки 012 «Дошкільна освіта» засвідчує, що означений документ визначає професійне призначення фахівців денної, заочної та екстернатної форми навчання, а також системи соціально-професійних задач, сукупність і рівень сформованості вмінь і знань, вимоги до атестації.

У кожному вищому навчальному закладі, для кожної спеціальності складається освітньо-професійна програма та освітньо-кваліфікаційна характеристика.

В останній визначено вміння, що в цілому характеризують педагогічний професійний потенціал майбутнього випускника. Вони включають менш якісні характеристики інтелектуального, комунікативного,

оперативного, творчого, культурного, гуманістичного, діяльнісного компонентів.

Навчальний план вищого навчального закладу визначає структуру та зміст професійної освіти через інваріативну та варіативну складові, які встановлюють співвідношення годин та змісту між циклами навчальних предметів, гранично допустиме навчальне навантаження на студентів та семестрову кількість навчальних годин.

Зміст фахових дисциплін впливає на формування педагогічних цінностей майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, допомагає студентам здобувати необхідні знання, виробляти здатність орієнтуватися в методології наук, знати їх світоглядний потенціал і варіанти виходу в практику. Професійна підготовка майбутніх вихователів спрямована на ефективну взаємодію з дітьми дошкільного віку та розвиток творчих здібностей у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу. Фахові предмети опановуються впродовж усього періоду навчання у вищому навчальному закладі.

В аспекті досліджуваної проблеми встановлено, що фахова підготовка студентів – майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування педагогічних цінностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» – здійснюється за поданим нижче планом.

1. Нормативні навчальні дисципліни.

1.1. Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни.

1.2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної підготовки).

1.3. Дисципліни професійної і практичної підготовки.

2. Вибіркові навчальні дисципліни.

2.1. Дисципліни самостійного вибору навчального закладу.

2.2. Дисципліни вільного вибору студента.

Державна атестація.

Упроваджуючи педагогічні умови для формування педагогічних цінностей у майбутніх вихователів, ми орієнтувались на дисципліни професійної і практичної підготовки («Дошкільна педагогіка», «Педагогічна творчість», «Історія педагогіки»), вибіркові навчальні дисципліни («Основи педагогічної майстерності»), дисципліни вільного вибору студента (спекурс «Педагогічна аксіологія»).

Навчальна дисципліна «Дошкільна педагогіка» спрямована на розвиток у майбутніх спеціалістів у галузі дошкільної освіти педагогічного мислення, оволодіння надбаннями світової педагогічної думки та педагогічних традицій українського народу; формування здатності до педагогічного осмислення явищ виховання, навчання й розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання; розвиток умінь педагогічного прогнозування; формування творчого підходу до педагогічної діяльності; підготовку до прак-

тичного здійснення завдань педагога в сучасних умовах дошкільної освіти.

Курс «Історія педагогіки» є базовим компонентом загальнопедагогічної освіти й професійної культури майбутнього педагога, він сприяє формуванню загальнопедагогічного світогляду та уявлення про процес розвитку теорії і практики навчання й виховання; виробленню у студентів науково-історичного підходу до аналізу педагогічних явищ.

Навчальні дисципліни «Педагогічна творчість» та «Педагогічна майстерність» мають на меті сформувавши у студентів потреби самостійного професійного розвитку. Важливо, щоб майбутні вихователі усвідомили педагогічну діяльність як рефлексивне керування діяльністю дитини, уявили себе суб'єктом цієї діяльності, опанували механізми використання особистісного потенціалу для розв'язання педагогічних завдань навчання і виховання, засвоїли елементи педагогічної техніки керування собою.

Спецкурс «Педагогічна аксіологія» вводиться в навчальний процес із метою формування у студентів уявлень про цінності, а зокрема педагогічні цінності; позитивної мотивації до майбутньої професійної діяльності; пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів.

Навчальні курси передбачають проведення лекційних, практичних, лабораторних занять та організацію самостійної (індивідуальної) роботи студентів.

Важливе місце у професійній підготовці майбутніх вихователів займає педагогічна практика, яка визначається науковцями як: спосіб вивчення навчально-виховного процесу на основі безпосередньої участі в ньому практикантів (Н. Горопаха, Т. Поніманська); важливий компонент педагогічної підготовки майбутніх вихователів, у процесі якої вони оволодівають необхідними вміннями й навичками. Саме педагогічна практика сприяє закріпленню та реалізації в спеціально створених умовах набутих студентами психолого-педагогічних знань, умінь та навичок, необхідних їм у майбутній професійній діяльності.

Проаналізувавши «Концепцію підготовки фахівця у галузі дошкільної освіти» Рівненського державного гуманітарного університету, ми виявили необхідність удосконалення професійного рівня вихователя, його гуманістичної спрямованості. У III розділі «Зміст спеціальної підготовки фахівця з дошкільного виховання за багаторівневою системою» виділено принципи підготовки типових програм і навчальних планів, серед яких можна виділити такі: пріоритет загальнолюдських, духовних цінностей у підготовці майбутніх спеціалістів; формування у студентів потреби та здібності до пізнавальної творчості, критеріальних основ формування наукового світогляду, що забезпечує пріоритет людини та її цінностей над засобами діяльності та витратами на розв'язання вузькопрофесійних проблем; гуманістичний характер виховного процесу на базі формування у студентів загальнолюдських, соціально-політичних, професійно-

трудових, моральних, естетичних та інших цінностей та інтересів. Також у концепції виділено основні напрямки реалізації принципів формування типових програм та навчальних планів, серед яких можна виокремити: вивчення гуманістичних цінностей спадковості людської діяльності, історичного минулого та сучасного; оволодіння цінностями національної та світової культури, розвиток спеціально-педагогічних, художніх, психологічних та естетичних начал [4].

Важливим завданням навчання у вищій є формування в майбутніх вихователів активної педагогічної позиції, що здатна забезпечити самостійне сприймання ними тих педагогічних інновацій, які значною мірою і становлять зміст педагогічної діяльності. Розв'язання цих завдань у системі підготовки фахівців із дошкільної освіти забезпечує педагогічна практика, яка є невід'ємною частиною всього навчально-виховного процесу підготовки майбутніх фахівців, а найголовніше, вона дає можливість залучити студентів до діяльності, яка моделює їхню майбутню професійну діяльність.

На наш погляд, процес формування педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів суттєво поліпшується під час реалізації конкретних педагогічних умов.

Перша умова – формування позитивної мотивації студентів до навчально-виховного процесу, педагогічної діяльності у процесі професійно-педагогічної підготовки. Вона має на меті доведення до відома студентів цілей професійно-педагогічної діяльності.

Ми вважаємо, що формувати позитивну мотивацію у студентів педагогічних закладів вищої освіти найкраще під час педагогічної практики. Найефективнішим є процес спостереження за роботою досвідченого вихователя, що надає можливість безпосередньо побачити, чим є педагогічна діяльність на практиці, у яких умовах їм доведеться працювати і з якими можливими проблемами вони можуть стикатися. Також під час педагогічної практики студенти мають можливість зрозуміти рівень своїх знань, умінь й навичок.

На нашу думку, в студентів, які ознайомилися з умовами й аспектами педагогічної діяльності, проявили зацікавленість та інтерес до цієї професії, успішно формується позитивна мотивація до навчально-виховного процесу та майбутньої професійної діяльності.

Друга педагогічна умова – формування у студентів педагогічної рефлексії – допомагає підвищити власний рівень інтелектуальної активності під час вивчення предметів з обраного фаху. Вона дозволяє студентам проаналізувати та критично оцінити свою педагогічну діяльність, знайти можливі шляхи вирішення педагогічних проблем, оцінити власний потенціал у професійній діяльності.

Третя умова – системне залучення студентів до практично зорієнтованої діяльності, що моделює майбутню професійну діяльність.

Для реалізації цієї педагогічної умови ми намагалися залучити майбутніх вихователів до виконання усіх обов'язків вихователя. Послідовне моделювання умов майбутньої професійної діяльності повинно пронизувати матеріал професійно зорієнтованих курсів із підготовки бакалаврів спеціальності «Дошкільна освіта». Надзвичайно ефективним для реалізації цієї умови є впровадження у навчально-виховний процес рольових ігор, які дозволяють студентів опинитися у різних педагогічних проблемних ситуаціях та знайти вихід із них.

Четверта педагогічна умова – розроблення й упровадження в процес фахової підготовки майбутніх вихователів спеціального курсу, що розкриває зміст та шляхи реалізації педагогічних цінностей.

Спецкурс «Педагогічна аксіологія» було розроблено для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності 6.010101 «Дошкільна освіта». Він допомагає майбутнім вихователям зрозуміти необхідність цієї галузі знань для побудови власного «Я-вихователя». Для успішного засвоєння курсу студентам необхідно пригадати зміст вже пройдених курсів, наприклад, педагогіка загальна, педагогіка дошкільна, історія дошкільної педагогіки, педагогічна творчість, фахових методик дошкільної освіти.

Головним завданням спецкурсу є формування у студентів пріоритетних педагогічних цінностей, які

будуть необхідні для самостійної роботи в дошкільних навчальних закладах, виховання педагога нового типу – мислячого, ініціативного, всебічно обізнаного.

У навчальний процес експериментальної групи було запроваджено вищеописані педагогічні умови, а контрольна група навчалася за традиційним планом без будь-яких змін.

Результати експериментальної перевірки запропонованих умов

За обраними методиками було проведено діагностику в обох групах студентів до та після упровадження експериментальних педагогічних умов, а потім порівняно отримані дані. За результатами дослідження встановлено, що реалізація педагогічних умов забезпечила позитивну динаміку сформованості педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Так, кількість студентів, які досягли високого рівня сформованості педагогічних цінностей, зросла в експериментальній групі на 30,4%; середнього – на 4,8%. На низькому рівні їх кількість зменшилася на 35,2%. Натомість у контрольній групі якісні й кількісні зміни в рівнях досліджуваної сформованості були менш відчутними: кількість студентів із високим рівнем підвищилася на 4,7%, із середнім – на 2,4%, із низьким – зменшилася на 7,1%. Отже, позитивні зміни в експериментальній групі відбулися інтенсивніше (Табл. 1).

Таблиця 1.

Розподіл студентів за рівнями сформованості пріоритетних педагогічних цінностей, контрольна й експериментальна групи в процесі констатувального та контрольного етапів експерименту, %

Рівні	Контрольна група (%)			Експериментальна група (%)		
	На констатувальному етапі	На контрольному етапі	Динаміка	На констатувальному етапі	На контрольному етапі	Динаміка
Низький	48,8	41,1	-7,1	49,2	14,0	-35,2
Середній	32,3	34,7	+2,4	30,4	35,2	+4,8
Високий	19,5	24,2	+4,7	20,4	50,5	+30,4

Спостерігається зменшення кількості студентів із низьким рівнем і зростання кількості респондентів із середнім і високим рівнями сформованості пріоритетних педагогічних цінностей, проте зміни в експериментальних групах відбулися більш інтенсивно.

Результати обчислень критерію Пірсона (χ^2) дали значення, яке свідчить, що відмінність показників у контрольній та експериментальній групах істотна.

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^n \frac{(x_i - y_i)^2}{y_i}$$

Для $P = 0,95$ та $q = 2$ (q – число ступенів вільності; $q = n - 1$, де n – кількість рівнів оцінювання – в нашому випадку $n = 3$) критичне значення $\chi^2_{кр} = 5,99$.

Виявилось, що для всіх виділених компонентів (когнітивний, мотиваційний, рефлексивний) значення χ^2 перевищують критичне, що свідчить про статистично значущу відмінність експериментальних і контро-

льних груп по завершенні експерименту та підтверджує ефективність авторської методики формування пріоритетних педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Результати проведеного дослідження дозволяють стверджувати, що педагогічні цінності, будучи засвоєними і визнаними, виявленими в суб'єктно-особистій діяльності, сприяють становленню професіоналізму і педагогічної майстерності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу.

Висновки

1. Для плідного засвоєння й ухвалення майбутнім вихователем дошкільних навчальних закладів педагогічних цінностей необхідна виважена робота з їх формування в процесі професійно-педагогічної підготовки. Навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі повинен спрямовуватися на формування ціннісної сфери майбутніх педагогів.

2. Зміст фахових дисциплін навчального плану впливає на формування педагогічних цінностей май-

бутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, допомагає студентам здобувати необхідні знання, виробляти здатність орієнтуватися в методології наук, знати їх світоглядний потенціал і варіанти виходу в практику.

3. Для успішного формування пріоритетних педагогічних цінностей у процесі професійно-педагогічної підготовки визначено педагогічні умови: забезпечення позитивної мотивації студентів до навчально-виховного процесу, педагогічної діяльності (передбачає усвідомлення студентами чіткого визначення цілей професійно-педагогічної діяльності); формування педагогічної рефлексії (підвищує рівень інтелектуальної активності та самостійності студентів у ході опанування предметами з обраного фаху); системне залучення до практично зорієнтованої діяльно-

сті, що моделює майбутню професійну діяльність; розроблення й упровадження в процес фахової підготовки майбутніх вихователів спеціального курсу, що розкриває зміст та шляхи реалізації педагогічних цінностей (передбачає включення студентів до педагогічного процесу та розробку спецкурсу «Педагогічна аксіологія»). Ефективність запропонованих умов було експериментально підтверджено.

Подальше дослідження планується проводити у напрямі вивчення методів формування педагогічних цінностей майбутніх вихователів у системі ступеневої педагогічної освіти; місця формування пріоритетних педагогічних цінностей у самореалізації особистості майбутнього педагога; індивідуального підходу до студентів у процесі формування пріоритетних педагогічних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 334 с.

2. Дроботенко Ю. Б. Аспектний аналіз поняття професійної підготовки в педагогічному вузі [електронний ресурс] / Ю. Б. Дроботенко // *Современные исследования социальных проблем*. – 2015. – Режим доступу: [http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-](http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze)

[pedagogicheskom-vuze](http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze), doi: 10.12731/2218-7405-2015-12-6

3. Концепція національного виховання : схвалена Всеукр. пед. радою працівників освіти, 30 черв. 1994 р. // *Рідна школа* – 1995. – № 6. – С. 18 – 25.

4. Концепція підготовки фахівця у галузі дошкільної освіти. – Рівне, 2000. – 25 с.

5. Rokeach M. *The Nature of Human Values* / M. Rokeach. – New York: Free Press, 1973. – 438 p.

6. Perry R. B. *General Theory of Value* / R. B. Perry. – New York, 1986. – 232 p.

REFERENCES

1. Honcharenko, S. U., Nychkalo, N. H., Petrenko, V. L. (2002). *Derzhavni standarty profesiinoi osvity: teoriia i metodyka [State standards of vocational education: theory and methodology]*. Khmelnytskyi: TUP [in Ukrainian]

2. Drobotenko, Yu. B. (2015). *Aspektnyy analiz ponyatiya professional'noy podhotovky v pedahohycheskom vuze. Sovremennyye yssledovaniya sotsyal'nykh problem [Aspect analysis of the concept of training in pedagogical high school. Recent studies of social problems]*. Retrieved from [http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-](http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze)

[pedagogicheskom-vuze](http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze), doi: 10.12731/2218-7405-2015-12-6 [in Russian]

3. Kontseptsiiia natsionalnoho vykhovannia [Concept of national education]. (1994, June 30). *Ridna shkola – Native school*, 6, 18-25 [in Ukrainian].

4. Kontseptsiiia pidhotovky fakhivtsia u haluzi doshkilnoi osvity [The concept of training a specialist in the field of preschool education]. (2000). Rivne [in Ukrainian].

5. Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*. New York: Free Press. [in English].

6. Perry, R. B. (1986). *General Theory of Value*. New York. [in English].

Olha Padalka,

*PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), associate professor,
Department of Pedagogy and Psychology (Preschool and Correctional)
named after prof. T. I. Ponimanska,
Rivne State Humanitarian University,
12, S. Bandery Str., Rivne, Ukraine*

ESSENCE OF FUTURE NURSERY TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING IN TERMS OF AXIOLOGICAL APPROACH

The aim of the study is to analyze the peculiarities and role of the axiological aspect in the nursery teachers training. Pedagogical values are considered as one of the main components of nursery teachers' professional culture, which is also an important personal property and the condition of fruitful work in the field of preschool education, as well as a professional skills indicator. The research involved 348 students majoring in Primary Education, who were divided into

experimental (n=174) and control (n=174) subgroups. The following pedagogical conditions were implemented into the educational process of the experimental group: 1) the formation of positive motivation for the educational process and work in the process of professional pedagogical training; 2) the formation of students' pedagogical reflection, which helps to increase the level of intellectual activity; 3) engagement of students in practical work that prepares them for future work; 4) the development of a special course called "Pedagogical Axiology" that reveals the content and ways of realizing pedagogical values and its introduction into the process of professional training. The control group was taught without any changes. The following techniques were applied in the study in order to examine the respondents' value orientations: Eysenck Personality Questionnaire, Rokeach Value Survey, a modified version of B. Budassi Self-Assessment Inventory, and Personal Reflection Scale by I. Stetsenko. According to the results of the experimental study, it has been proved that the implementation of the suggested pedagogical conditions provided positive dynamics of the formation of the respondents' priority pedagogical values. The reliability of the research outcomes has been checked and proved by means of Pearson's chi-squared test.

Keywords: values, pedagogical values, future educator, professional activity, professional pedagogical training.

Подано до редакції 01.12.2017

Рецензент: д. пед. н., проф. В. Руденко
